

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2021

aruandeaasta lõpp: 31.12.2021

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus

registrikood: 90007247

tänavatalu nimi, Lille tn 10

linn: Tartu linn, Tartu linn

vald: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 51010

telefon: +372 7366120, +372 7366150

e-posti aadress: janika.ruusmaa@tartuloodusmaja.ee

veebilehe aadress: www.tartuloodusmaja.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	16
Bilanss	16
Tulemiaruanne	17
Rahavoogude aruanne	18
Netovara muutuste aruanne	19
Raamatupidamise aastaaruande lisad	20
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	20
Lisa 2 Raha	21
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	22
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	22
Lisa 5 Võlad ja ettemaksed	23
Lisa 6 Võlad töövõtjatele	23
Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	23
Lisa 8 Annetused ja toetused	24
Lisa 9 Tulu ettevõtlusest	25
Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	25
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	26
Lisa 12 Tööjõukulud	26
Lisa 13 Seotud osapooled	26
Lisa 14 Sündmused pärast aruandekuupäeva	27
Aruande allkirjad	28
Vandeauditiitori aruanne	29

1. Üldinformatsioon

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (TKHK) on asutatud 8. aprillil 2002. aastal. Asutajad on Tartu linn, Eesti Maaülikool, AS Tartu Veevärk, SA Eestimaa Looduse Fond, MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing, MTÜ Eesti Roheline Liikumine, MTÜ Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering ja MTÜ Peipsi Koostöö Keskus.

Sihtasutuse nõukogus on kaheksa liiget, nõukogu esimees on Aret Vooremäe (Eesti Maaülikool). Sihtasutuse juhatus on üheliikmeline, juhatuse liige on Janika Ruusmaa.

Sihtasutus on Eesti loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia valdkonna huvihariduse katusorganisatsiooni [Eesti Teadushuvihariduse Liidu](#) asutajaliige.

Tartu loodusmaja huvikool on [Eesti Huvikoolide Liidu](#) liige.

Sihtasutus on Eesti esindaja ja koordinaator kahes rahvusvahelises võrgustikus:

- UNESCO ühendkoolide Läänemere Projekti (Baltic Sea Project - BSP) ja
- [EcoSchools](#) – ülemaailmse kestlike haridusasutuste võrgustikus.

Missioon

Kujundame loodushariduse kaudu keskkonnasõbralikku mõtteviisi.

Visioon

Tartu loodusmaja on

- Eesti juhtiv keskkonnahariduse keskus
- loodusteadusliku huvihariduse ja keskkonnahariduse kompetentsikeskus
- Tartu tuntuim loodusväärtusi tutvustav külastuskeskus

Põhiväärtused

- **Keskkonnasõbralikkus.** Väärtustame looduse mitmekesisust ja puhast elukeskkonda, tegutseme keskkonnateadlikult ja vastutustundlikult.
- **Hoolivus.** Hoolime loodusest ja inimesest selle osana. Oleme sõbralikud, märkame üksteist ja hoolime ka iseendast.
- **Avatus.** Oleme paindlikud ja avatud uutele ideedele ja koostööle. Usume, et suudame maailma paremaks muuta.

Keskkonnavastutus

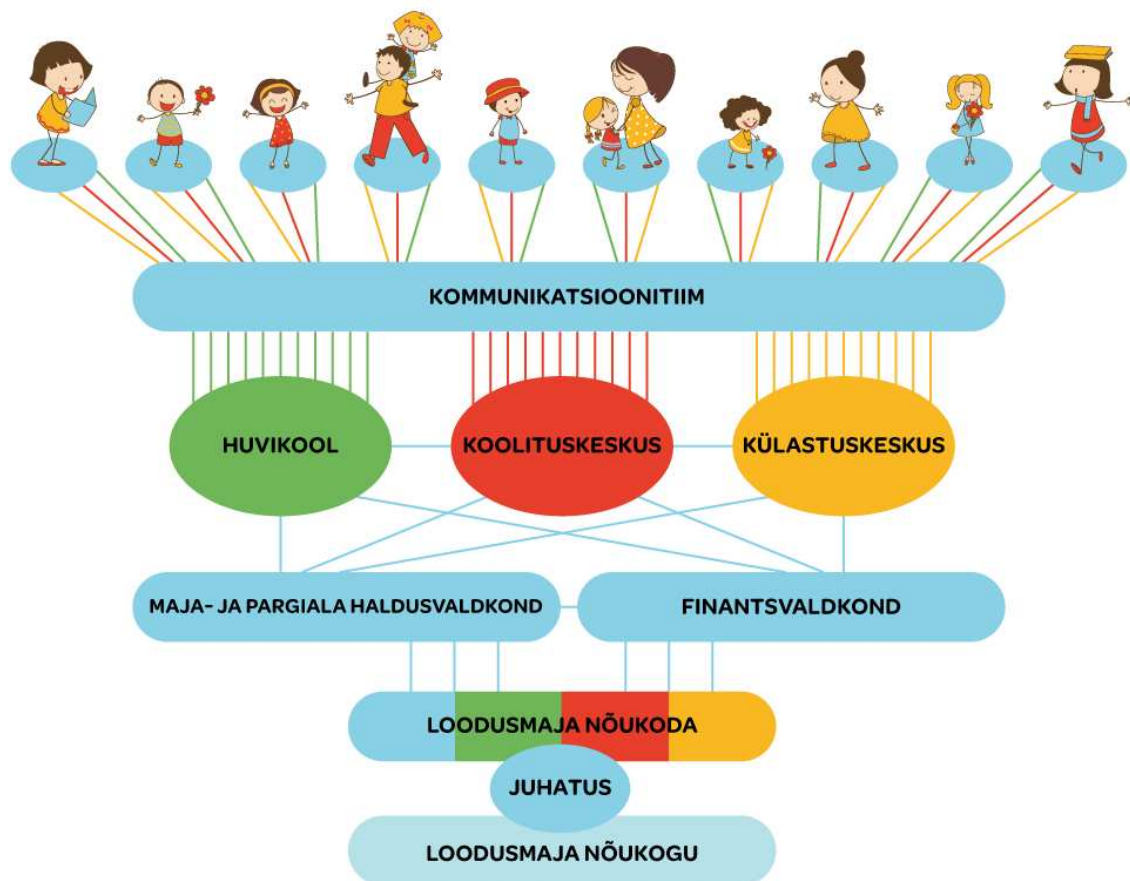
Tartu loodusmaja rakendab Euroopa roheline kontori keskkonnajuhtimissüsteemi ja loodusmaja huvikool keskkonnasõbraliku haridusasutuse programmi roheline kool.

Struktuur

Sihtasutuse juhtimisorganid on nõukogu, juhatus ja nõukoda.

Sihtrühmale tegevusi pakkuvad üksused on huvikool, koolituskeskus ja külastuskeskus.

Tugiüksused on kommunikatsioonitiim, haldustiim ja finantsüksus.

Joonis: Tartu loodumaja struktuur.

2. Tegevuse ülevaade

2.1. Tartu loodumaja huvikool

Huvikoolil on kaks õppesuunda: loodus- ja tehnoloogiasuund, milles rakendatakse **16 õppekava** (EHIS) ja mille alusel tegutses 20 huviringi:

huviring	lapsi 2016	lapsi 2017	lapsi 2018	lapsi 2019	lapsi 2020	lapsi 2021	Muutus võrreldes 2020.a-ga
Eelkool: 4-7-aastastele							
Beebiring	-	-	-	24	32	24	-8
Loomering	51	38	24	25	16	24	+8
Puutööring	-	-	10	11	10	19	+9
Loodusesõbrad	-	-	-	-	-	6	
Põhikool ja gümnaasium							
Loomering HEV	-	-	-	-	5	3	-2
Sinine labor (e-huviring)	-	-	-	-	-	11	
Loodusesõbrad	216	190	154	162	108	56	-52
Loomasõbrad	88	58	60	47	73	58	-15
Zooloogia	93	108	117	136	130	122	-8
Meisterdajad	-	-	-	6	8	23	+15
Loodus kunstis	54	41	46	44	35	38	+3
Matkaring	12	15	23	9	11	9	-2

Puutööring	17	13	20	22	24	7	-17
Ornitoloogiaring	15	18	14	13	15	7	-8
Loodus- ja keskkonnauuringud	17	14	6	6	2	8	+6
Geoloogia (kivimid, fossiilid, kristallid)	-	27	3	2	7	13	+5
Loodusfotograafia	-	9	12	5	8	3	-5
Väikesed loodusteadlased	-	42	41	36	24	16	-8
Keskkonnasõbralik disain	-	-	-	11	14	14	0
Väikesed looduseuurijad	-	-	-	-	13	21	+8
Tehnika ja taaskasutus	15	18	18	18	27	20	-7
Veemaailm	-	6	4	4	6	2	-4
Keskkonnaseire ja digilahendused	-	22	40	30	32	12	-20
Teadus toidus	-	6	4	•	-	-	-
Loomering 1.-3. kl	-	-	-	6	6	-	-
Maailm lähedalt ja kaugelt	-	-	-	-	4	-	-
KOKKU	606	638	606	617	605	516	-89

Huvikoolis õppis 31.12.2021 seisuga **516 õpilast** (2020. aastaga võrreldes 89 õpilast vähem).

- Eelkoolis 73,
- I kooliastmes (1.-3. kl) 257,
- II kooliastmes (4.-6. kl) 116,
- III kooliastmes (7.-9. kl) 38,
- gümnaasiumiastmes (10.-12. kl) 32 õpilast.

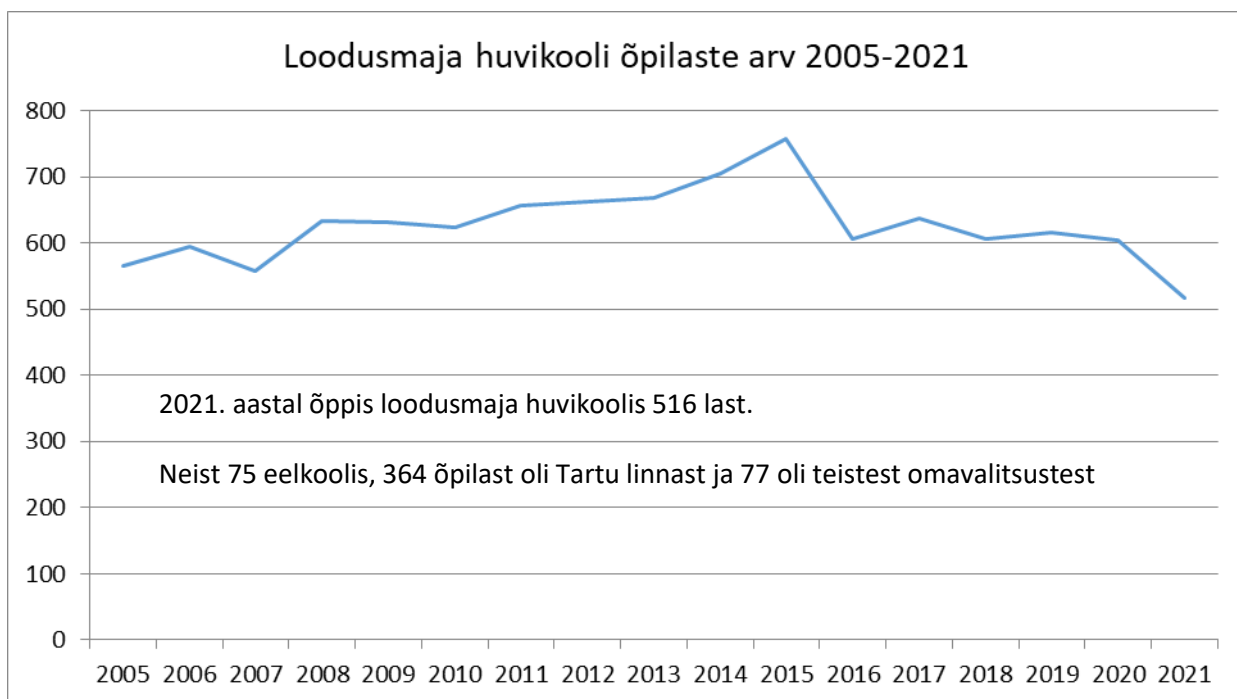
Venekeelsetes õpperühmades õppis 56 õpilast (31 õpilast vähem kui 2020. aastal) ja 460 õpilast eestikeelsetes rühmades (2020. aastal 518 õpilast). Venekeelsetes huviringides osalevate õpilaste arv on vähenemistrendis juba 2017.aastast, kui toimus õppemaksu 150%-line tõus 4,8 eurolt 12 eurole kuus. Ka 2021.a sügisel tõusis huvikoolis õppemaks, seekord 50%. Uus õppemaks on 18 eurot kuus. Õppemaksu tõus ja pandeemia jätkumine on huviringides osalejate arvu vähenemise otsesed põhjused.

Teistest omavalitsustest (kui Tartu linnast) õppis loodusmaja huvikoolis 77 õpilast. See suhtarv õpilaste koguarvuga võrreldes on läbi aastate olnud stabiilselt umbes 10%, aga sellel aastal tõusis 15% ni. Sellele aitas kaasa üle-eestilise e-huviringi Sinine labor toimumine, kus osales õpilasi Orissaarest, Muhu saarelt, Põlvast, Moostest ja Sillamäelt.

Ringitunnid toimuvad üks või kaks korda nädalas. Eelkooli ringitund kestab 60 minutit, 1.-12. klassi ringitundi kestvus on 90+ minutit. Õppekava täitmiseks valivad huviringide juhendajad nädalas järgmiste tunni planeerimise kombinatsioonide vahel:

- 2 x 60 min (1.klass) ringitund + väljasõidud ja ühisüritused
- 90 min ringitund + 45 min huvikooli sündmusteks õpilastega ettevalmistamine (konsultatsioonid)
- pikem kui 90 min ringitund + väljasõidud ja ühisüritused
- 135 min ringitund

Lisaks ringitundidele saavad õpilased osaleda looduslaagites, konverentsidel, konkurssidel, ühistel väljasõitudel, matkadel.

2021. aastal õppis huvikoolis 516 last, mis on 15% vähem, kui eelmisel aastal.

Kooliealistest õpilastest 85% oli Tartu linna elanikud ja 15% teistest omavalitsustest.

- Piloootprojektina toimus **e-huviring Sinine labor**, milles osales 11 õpilast üle Eesti.
- Huvikoolil on keskkonnasõbraliku haridusasutuse märgis **Roheline lipp**.

2.2. Koolituskeskus

Õppeprogrammid koolidele ja lasteaedadele

Tartu Keskkonnahariduse Keskus pakub

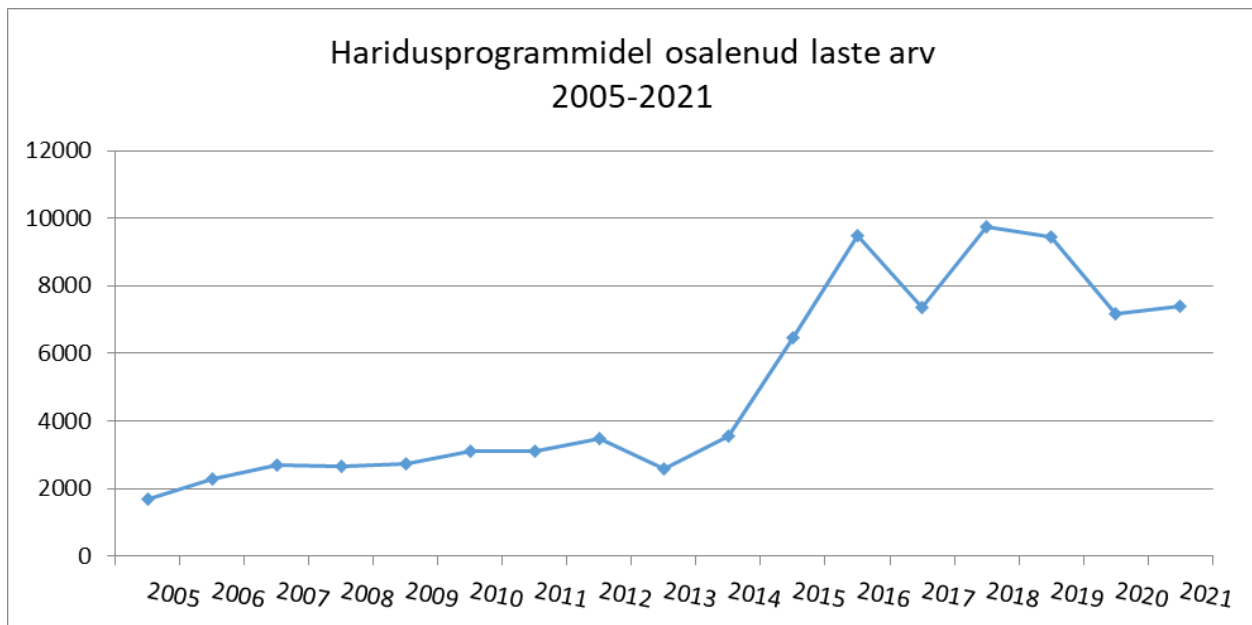
lasteaedadele 12, üldhariduskoolidele 35 ja kutsekoolidele 5 erineval teemal riiklikele õppekavadele vastavat programmi. Kõik alus- ja üldhariduse programmid on läbinud kvaliteedihindamise ning saanud riikliku kvaliteedimärgise – läbimõeldud programm. Kutsehariduse programmidest on kvaliteedimärgist taotlenud ja saanud 1 programm: Söödavad ja mürgised taimed.

2021. aastal läbi viidud õppeprogrammide hulk ja osalejate arv:

Loodus- ja keskkonnateemalised õppeprogrammid 2021. aastal		
	rühmi	õpilasi
Tartu LV HO hange aktiivõppeprogrammid loodusainetes		
Koolid	61	1843
Näitustega seotud programmid, tasulised		
Lasteaiad	20	189
Koolid	119	1898
Teenusena müüdüd erinevatel teemadel õppeprogrammid		

Lasteaiad	22	318
Koolid	181	3164
Kokku	403	7412

Eesmärk oli teenindada 2021. aastal õppeprogrammidel 8000 õpilast. Saavutasime 7412 õpilase osaluse, mis on 3% rohkem kui eelmisel aastal ja 93% seatud eesmärgist.

Koolitused

2021.aastal toimusid järgmised koolitused:

Koolitused haridusasutustele ja ettevõtetele	Maht (akad.tund)	Osalejaid
Padleti kui veebipõhise teadetetahvli kasutamine huviringi töös 4 x	12	33
Kuidas kunsti abil tasakaalu leida ja ringitunde täiendada 2x (eesti ja vene keeles)	6	31
Jäätmekoolitus asutustele, ettevõtetele, avalikkusele 3 x	1	196
Jäätmekoolitus Annelinna Gümnaasiumile	2	140
Koolitussari TEV-õppijate kaasamiseks huviharidusse 2x	60	27
Toimetulek stressiga, eneseabi strateegiad huvikooli õpetajatele	6	16
Koolitussari TEV-õppijate kaasamiseks Ahhaa meeskonnale	8	10
Keskkonnasäästlik eluviis õppeasutuses Luunja Keskkooli meeskonnale	5	12
Keskkonnasäästlik eluviis õppeasutuses Viljandi Huvikooli meeskonnale	3	25
Läänemere programmi õppepäevad koolidele 3x	8	61
Rohelise kooli seminarid õpetajatele 11x	3	839
Rohelise kooli koolitused lasteaedadele 11x	4	185
Jalgrattakool		
lastele 5x	12	90

täiskasvanutele 5x	2	67
Sisekoolitused loodusmaja meeskonnale		
Meeskonnakoolitus (MTÜ Hooling)	6	25
Video- ja montaažikoolitus (OÜ Kübarkino)	8	16
Liigiõppe kolmapäevad (linnud, putukad)	3+3	20
Robootikakoolitus (MTÜ Robootika)	8	6
Põgenemistoa meetodi koolitus meeskonnale (EduScape OÜ)	8	24
Kogemuste ja inspiratsioonikoolitus Pernova Loodusmajas	8	19
Kokku	317	1867

Esinemised konverentsidel ja seminaridel

Tartu loodusmaja töötajad jagavad oma teadmisi, oskusi ja mõtteid erinevatel konverentsidel ning neid kutsutakse esinema seminaridele ja infopäevadele üle Eesti. 2021.a osalesid ettekannetega erinevatel veebiseminaridel, keskkonnahariduse konverentsil ja ringmajaduse infopäeval 8 loodusmaja töötajat.

Rohelise kooli võrgustikuga on liitunud üle Eesti kokku 179 haridusasutust:

- 115 lasteaeda
- 60 kooli (sh 4 lasteaed-põhikooli, 1 lasteaed-alkkool ja 2 HEV kooli)
- 4 huvikooli

2021.a kannab keskkonnasõbraliku haridusasutuse märgist Roheline lipp 89 õppeasutust üle Eesti.

UNESCO ühendkoolide võrgustikuga on liitunud 58 kooli üle Eesti.

2021.a toimus koolitusi kokku 1867-le osalejale 7415 inимtunni mahus. See on 85% rohkem, kui oli seatud eesmärk (4000 tundi) ja 56 % rohkem kui 2020. aastal.

Rohelise kooli programmiga on liitunud 25% Eesti lasteaedadest ja 11% Eesti koolidest.

Praktikandid

2021. aastal juhendasime loodusmajas 8 praktikanti. (2020.a 5, 2019.a 22, 2018.a 15, 2017.a 8, 2016.a 14, 2015.a 10, 2014.a 13 ja 2013.a 8 praktikanti). Meil oli praktikante Eesti Maaülikoolist, Tartu Kutsehariduskeskusest, Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžist, Räpina aianduskoolist, Luua metsanduskoolist ja Tartu kunstikoolist.

2.3. Külustuskeskus

Avatud tööpäeviti kl 10 – 18
 suvekuudel T-R kl 10-18 ja L kl 11 – 16
 E-post: info@tartuloodusmaja.ee
 Telefon: 736 6120

Koduleht: www.tartuloodusmaja.ee
 Virtuaaltuur: <https://www.tartuloodusmaja.ee/vtuur/>
 Facebook: www.facebook.com/tartuloodusmaja
 Instagram: www.instagram.com/tartuloodusmaja

#tartuloodusmaja #teeviitloodusejuurde #peregalooodusmajas

Tartu loodusmaja külastuskeskus koondab enda alla tegevused ja teenused, mille kaudu loodussõbralikku eluviisi ja keskkonnahoidlikke väärtusi edastada meelelahutuslikul ja harival moel peredele, noortele ja täiskasvanutele. Üksikkülastajatele ja peredele on majas püsinäitus "Läbipaistev loodusmaja", mis tutvustab maja eripära, keskkonnasäästlikke ehitusvõtteid ja -materjale. Liigirikas talveaed, loomatuba, kilpkonnabassein, vahetuvad näitused, mängud ja avastusrajad nii majas sees kui maja ümbritseval pargialal pakuvad külastajatele põnevat ja harivat ajaveetmist. Loodusmajas toimuvad erinevad avalikkusele suunatud sündmused - loodusõhtud, perepäevad, filmiõhtud, keskkonnateemalised loengusarjad.

Selleks, et toetada laste, noorte ja täiskasvanute loodushariduslikke tegevusi, pakume võimalust pidada keskkonnasõbralikus võtmes laste sünnipäevi, rentida ruume koolituste, konverentside ja seminaride korraldamiseks, tähistada pulmi ja tähtpäevi.

Lisaks osaleme ka aktiivselt erinevatel avalike üritustel Tartu linnaruumis (linnaosapäevadel, festivalidel, Autovabaduse pst jm) pakkudes keskkonnaharidusliku sisuga tegevusi ja õpitubasid.

Majakülastused, sündmused jm teenused

Külastuskeskuse eesmärk oli 2021. aastal tuua majja 1000 piletiga külastajat, kellest 800 külastused olid prognoositud suvekuudele. Tegelik 2021. a tulemus oli 1038 piletiga külastajat, kellest 634 ehk 60% käis suvekuudel.

2021. aastal oli külastuskeskusel igaks koolivaheajaks pakkuda mõni (uus) tegevus. Loodusmaja tegelusrajad peredele:

- pesakastimäng
- orienteerumisrada pargis
- šifriseiklus „Sabad ja sarved“
- kevadine linnurada pargis
- avastusrada „Pungast puuni, käbist kännuni“
- seenenäituse tegevuslehed ja seenepusle
- sügisene tegevuslaud
- oravarada
- päkapiku päästmise rada

2021. a toimus juba 5. korda Tartu- ja Jõgevamaa loodus- ja teaduskeskuste H20 külastusmäng, mis 2020.a pandeemia tõttu ühe aasta vahele jättis. Sellel aastal oli mängu teemaks Mina ja loodus ning sellesse oli kaasatud 13 loodus- ja teaduskeskust. Mängu toimumist korraldavad ja veavad eest Tartu loodusmaja ja Jääaja keskus.

Sellele vaatamata jäi eesmärk 800 suvist piletiga külastust saavutamata. Samas oli see ka ambitsioonikas eesmärk arvestades, et 2021. aasta oli juba teine aasta, mis koroonaviiruse leviku ja piirangute tõttu keeruline oli.

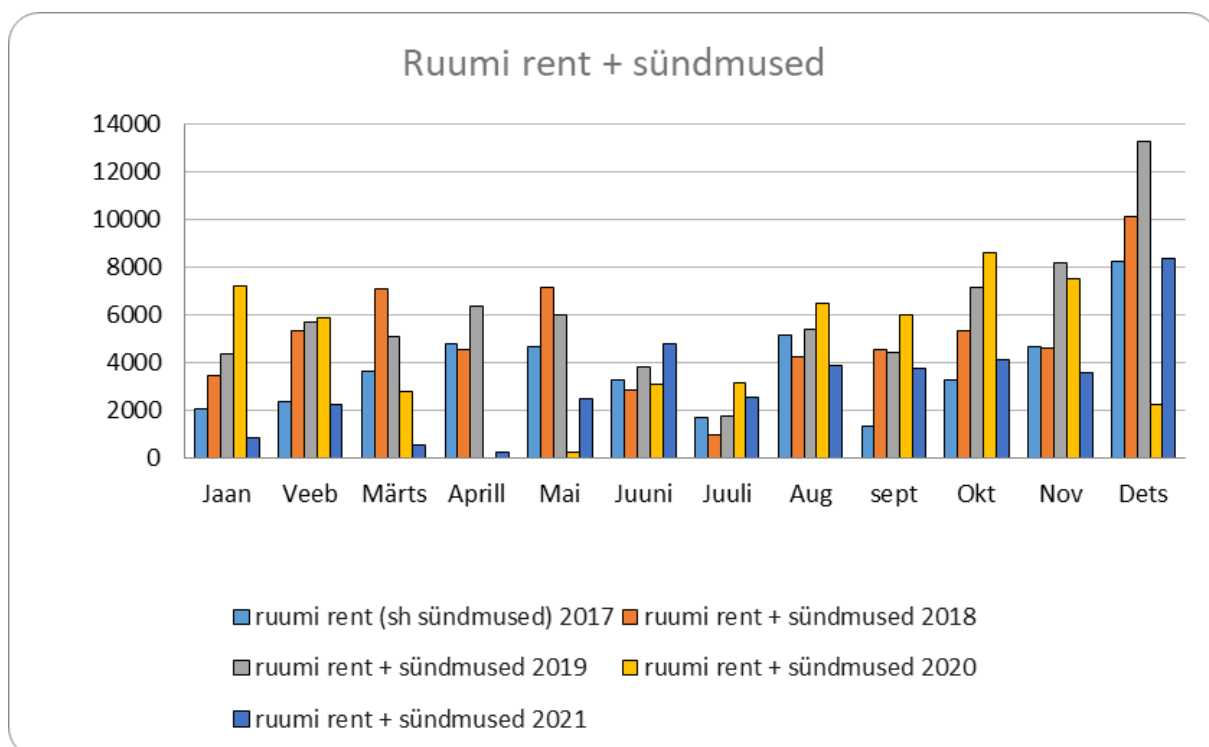
Graafik: Loodusmaja külastajate arv vähenes 3 % võrreldes 2020. aastaga

COVID-19 piirangute mõju

2020. aasta lõpus uuesti hoogu koguma hakanud koroonaviiruse teine laine ning kehtestatud piirangud (ruumide täituvuse ja gruppide suuruse kohta) kandusid 2021. aasta algusesse. Teist aastat järjest pidime loodusmaja külastajatele sulgema (3.03 – 3.05.2021).

2021. aasta esimeses pooles jaanuar – juuni tühistati broneeringuid (ruumi rent, laste sünnipäevad, jms) ca 8270 euro ning aasta teises pooles ca 10150 euro ulatuses. Eelmisel aastal vastavalt ca 13 400 euro ja ca 8200 euro ulatuses.

Kokku saamata jäänud tulu külastuskeskuse teenuste müügist 2021. aastal oli üle 18 000 euro.

Graafik: Loodusmaja sündmuskorraldusest ja ruumi rendist saadud tulu eurodes 2017-2021 kuude kaupa.

2021.a eesmärk 20 000 külastajat jäi saavutamata. Tartu loodusmaja külastajate arv 2021. aastal oli 16 400, mis on 82% eesmärgist ja 3% vähem kui aasta varem.

Koroonaviiruse jätkuv mõju külastuskeskuse tegevusele väljendus saamata jäänud tulus, mis oli ligi 20 000 €.

2.4. Rahvusvaheline koostöö

2021.aastal

- jätkus Eesti-Vene koostööprojekt “**GreenMind**”.
- jätkasime rahvusvahelise **Rohelise Kooli võrgustiku** arendamist Eesti haridusasutustes.
- jätkus **UNESCO ühendkoolide võrgustiku Läänemere Projekt (BSP)**
- jätkus Horizon 2020 projekt „Allthings.Biopro – game changer in the bio-based economy“
- lõppes Põhjamaade Ministrite Nõukogu toetusel projekt „Baltic Youth EcoHub - Empowering youth and teacher network of the Eco-Schools programme for the Sustainable Baltic Sea region“

3. Tunnustused, saavutused

Keskkonnaministeeriumi tunnustus

- Noore looduskaitsejärgi märgi laureaadid Maarja Mets ja Martin Valvas, Tartu loodusmaja huviringi õpilased

Haridus- ja teadusministeeriumi tunnustus

- III preemia riiklikul õpilasleiutajate konkursil Grete Pärnapuu, 1.kl, Tartu loodusmaja huviringi õpilane ja juhendaja Mai-Liis Vähi

4. Keskkonnavastutus

Tartu loodusmaja omab Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni poolt väljastatud **rohelise kontori sertifikaati** ning keskkonnasõbraliku haridusasutuse märgist **roheline lipp**. Tunnetame keskkonnavastutust ja tegutseme vastavalt: meil on oma keskkonnapoliitika, mõõdame ja jälgime keskkonnamõju, võtame ette tegevusi selle vähendamiseks, käitume võimalikult keskkonnasäästlikult ning pakume seda võimalust ka loodusmaja klientidele ja külalistele. Võimaldame töötajatele kaugtöö tegemist.

Meie sammud väiksema keskkonnamõju nimel:

- Kogume loodusmaja katuselt sadevett ja kastame sellega talveaeda.
- Toodame elektrit katusel asuva 19 päikesepaneeliga koguvõimsusega 5,9 kW.
- Kogume liigiti 6 sorti jäätmeid ja suuname ringlusesse
- Kompostime biojätmed pargialal ja vihmaussikompostris
- Kasutame ümbertöödeldud ja valgendamata kontoripaberit
- Soodustame jalgsi ja rattaga liiklemist, meil on asutuse jalgrattad, katusealune jalgrattaparkla, pesemisvõimalus ja kevadeti isikliku jalgratta juhendatud hooldusvõimalus.
- Me ei kasuta ühekordseid nõusid ega luba seda teha ka loodusmajas sündmuste korraldajatel.
- Õpetame asjade ja materjalide taaskasutust, keskkonnateadlikku käitumist huvikooli õpilastele, linnarahvale ja oma klientidele ning keskkonnasõbralikku sündmuskorraldust üliõpilastele.

Loodusmajas on 1480 m² pinda, millest 130 m² moodustab talveaed.

Alates 2015.aastast koostame eraldi keskkonnaaruande, kus analüüsime energia ja vee tarbimist, asjade ja teenuste hankeid, jäätmeteket, töökeskkonda ja kommunikatsiooni ning mõõdame ja avalikustame oma organisatsiooni ökoloogilise jalajälje. Keskkonnaaruanded avalikustame kodulehel: <https://www.tartuloodusmaja.ee/roheline-kontor/>

Kokku tarbisime loodusmajas 2021.aastal :

- 60 019 kWh elektrivõrgust ostetud taastuvatest allikatest toodetud elektrienergiat, mis teeb keskmiselt 3,4 kWh/ m² kuus.

Elektrivõrgust ostetud energiat tarbisime 4% rohkem kui 2020.a.

- 4731 kWh päikeseenergiat.

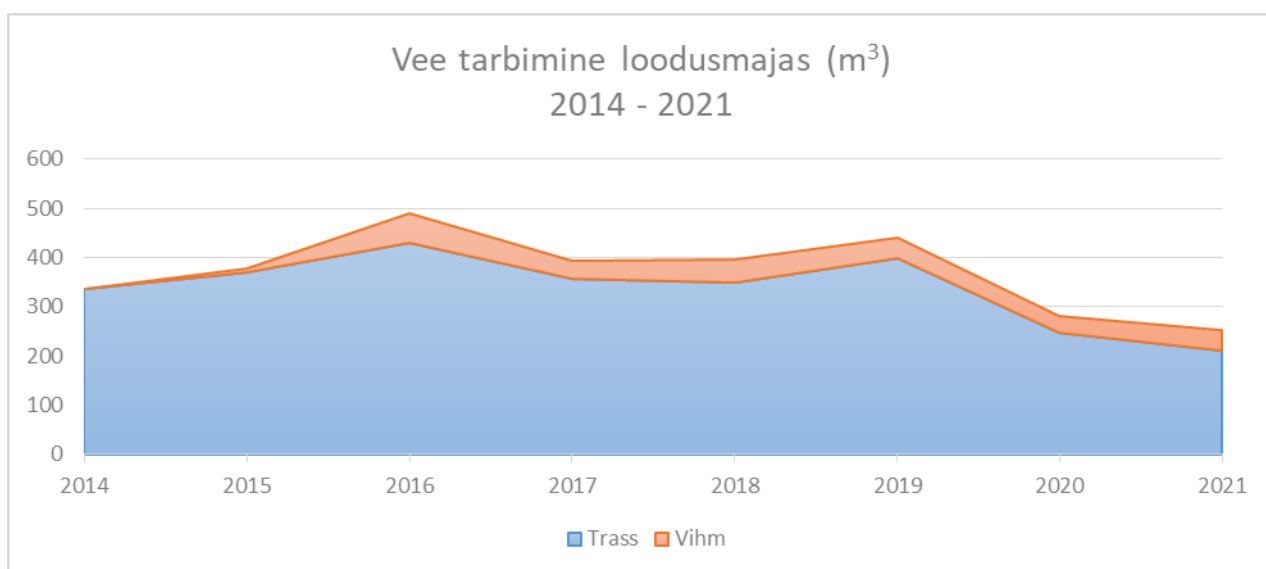
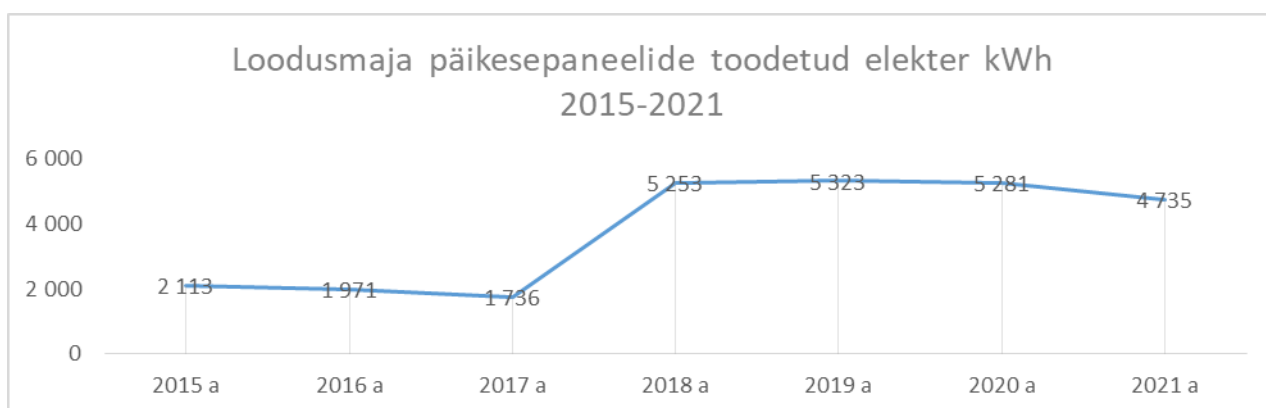
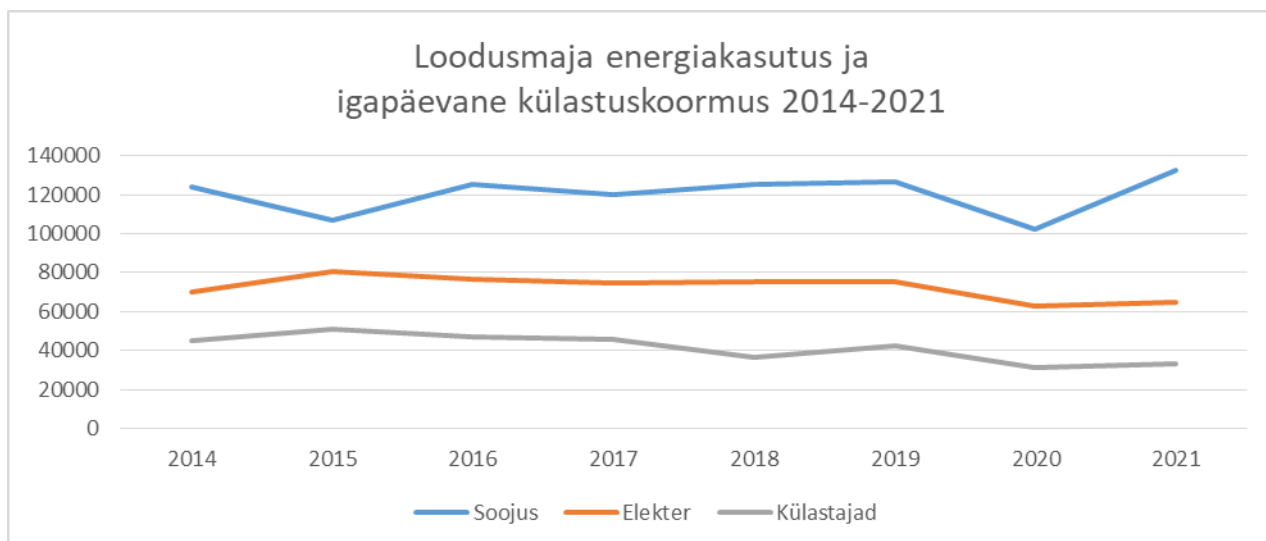
Päikesepaneelid tootsid 10% vähem elektrit kui 2020.a

- 132 491 kWh peamiselt kohalike kütuste (hakkepuut ja freesturvas) baasil toodetud soojusenergiat ruumide kütmiseks ja sooja tarbevee tootmiseks, mis teeb keskmiselt 7,5 kWh/m² kuus.

Soojusenergiat tarbisime 29% rohkem kui 2020.a.

- 212 m³ trassivett. See on keskmiselt 17 m³ kuus.

Kraanivett kulus 14% vähem kui 2020.a.

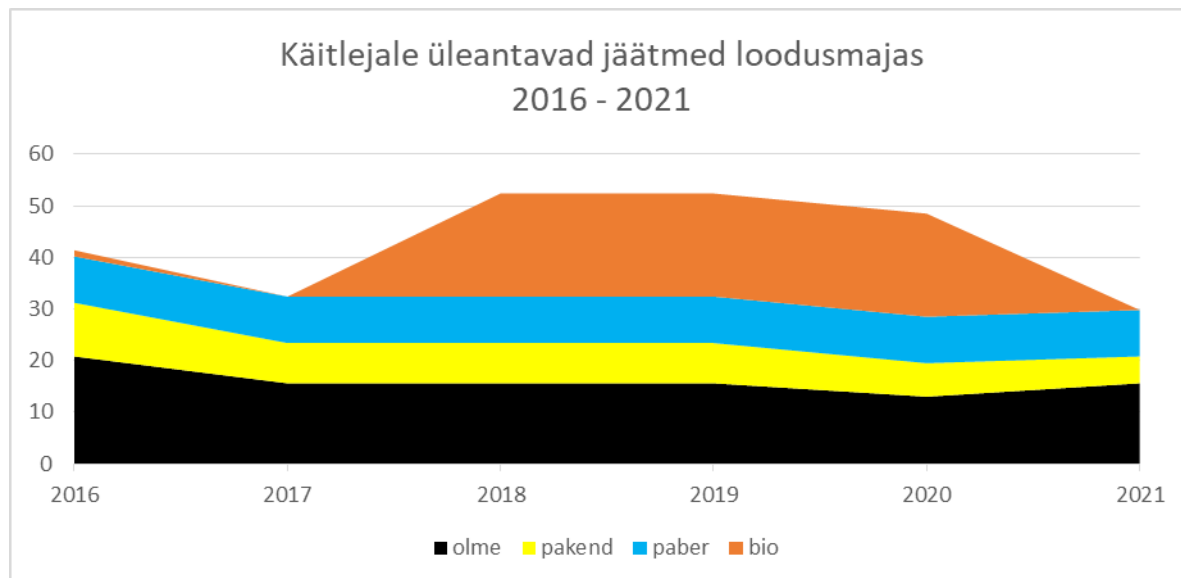

Graafikud: 2021.a loodusmaja energiatarbimine suurenes ja vee tarbimine vähenes. Loodusmaja külastuskoormus (üksikkülastused ja huvikooli õpilaste korduvkülastused kokku) suurenes 8 % võrreldes 2020.a.

Talveaias ja pargis peenarde kastmiseks ning kilpkonnade basseini täitmiseks kasutasime oma maja katusest kogutud sadevett. **2020.a kasutasime 42 m³ sadevett.** See on keskmiselt 3,5 m³ sadevett kuus.

Jäätmetest sorteerime eraldi pandimärgiga pudelid, pakendid, biolagunevad jäätmed, patareid, paberi ning olmejäätmed.

2021.a tekitasime 15,6 m³ segaolmejäätmeid, mis on 20% rohkem kui 2020.a. Suunasime taaskasutusse 9 m³ paberit ja 5,2 m³ pakendeid. **Pakendijäätmete hulk on 20% väiksem kui 2020. a.**

Graafik 2021.a vähenes pakendijäätmete hulk 20% ning pargiala biojäätmed kompostisime kohapeal.

Kontoris kasutame peamiselt ümbertöödeldud kontoripaberit. Prindime reeglina kahepoolset. Me ei kasuta koolitustel, laagrites jt üritustel ühekordseid papp- ja plastiknõusid. Samuti ei ole see lubatud ka teiste korraldajate poolt loodusmajas toimuvatel üritustel. Selle asemele pakume omalt poolt tasuta kohapeal kasutamiseks kohvi- ja teenõusid ning laenutame bambusest korduvakasutatavaid piknikunõusid.

Tartu loodusmaja ökoloogiline jalajälg on 20 ha-a (globaalhektarit aastas), mis taandatuna ühe töötaja kohta on 0,9 ha-a. Optimaalne on 1 inimese kohta 1,7 ha-a.

5. Kokkuvõte

Indikaatorid	Eesmärk 2021	Tulemus 2021	Eesmärk 2022
Huvikooli õpilaste arv	600	516	600
Haridusprogrammides osalenud õpilaste arv	8 000	7 412	8 000
Koolituste maht täiskasvanutele	4 000	7 415	7 000
Loodusmaja ürituste külastajate arv	20 000	16 400,	20 000
Piletiga külastajate arv	1 000	1 038	1 000
Loodusmaja külastajate arv suvel	800	634	800

6. Finantssuhtarvud

<u>Lähteandmed (euro)</u>	2021	2020	2019
Käibevara	222 093	281 465	23 927
Lühiajalised kohustused	94 101	160 422	93 610
Raha	144 928	227 109	121 132
Kohustused	94 101	160 422	93 610
Varad	222 093	281 465	239 927
Varud	243	445	1 313
Aruandeaasta kasum	6 949	-25 274	48 702
Omakapital	127 992	121 043	146 317

Finantssuhtarv	Valem	2021	2020
Puhas käibekapital ehk töökapital	Käibevara-Lühiajalised kohustused	127 992	121 043
Töökapitali suhe lühiajalistesse kohustustesse	Töökapital/Lühiajalised kohustused	1,36	0,75
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara / Lühiajalised kohustused	2,36	1,75
Maksevalmiduse kordaja	Raha / Lühiajalised kohustused	1,54	1,42
Võlakordaja	Koguvõlgnevus / Varad	0,42	0,57
Likviidsuskordaja	Käibevara - Varud / Lühiajalised kohustused	2,36	1,75
Koguvara tulutoovustase (ROA)	Aruandeaasta kasum/Keskmine varad	0,03	-0,09
Omakapitali tulutase (ROE)	Aruandeaasta kasum/Keskmine omakapital	0,05	-0,21

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	144 928	227 109	2
Nõuded ja ettemaksud	76 922	53 911	3
Varud	243	445	
Kokku käibevarad	222 093	281 465	
Kokku varad	222 093	281 465	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksud	94 101	160 422	5
Kokku lühiajalised kohustised	94 101	160 422	
Kokku kohustised	94 101	160 422	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	1 342	1 342	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	119 701	144 975	
Aruandeaasta tulem	6 949	-25 274	
Kokku netovara	127 992	121 043	
Kokku kohustised ja netovara	222 093	281 465	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	606 616	574 501	7,8
Tulu ettevõtlusest	166 235	196 115	9
Muud tulud	1 260	424	
Kokku tulud	774 111	771 040	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-102 045	-165 874	10
Jagatud annetused ja toetused	-1 456	-720	
Mitmesugused tegevuskulud	-111 809	-75 961	11
Tööjõukulud	-551 878	-553 777	12
Muud kulud	0	-4	
Kokku kulud	-767 188	-796 336	
Põhitegevuse tulem	6 923	-25 296	
Muud finantstulud ja -kulud	26	22	
Aruandeaasta tulem	6 949	-25 274	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	6 923	-25 296	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-23 011	63 571	3
Varude muutus	202	868	
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-66 321	66 812	6
Kokku rahavood põhitegevusest	-82 207	105 955	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	26	22	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	26	22	
Kokku rahavood	-82 181	105 977	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	227 109	121 132	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-82 181	105 977	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	144 928	227 109	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2019	1 342	144 975	146 317
Aruandeaasta tulem		-25 274	-25 274
31.12.2020	1 342	119 701	121 043
Aruandeaasta tulem		6 949	6 949
31.12.2021	1 342	126 650	127 992

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse 2021. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Avaliku sektori finantsarvestuse- ja aruandluse juhendid.

SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse tulemiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1 alusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud EURodes.

Finantsvarad

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid.

Finantsvara ja –kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui asutus kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil asutus saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

Raha

Rahana kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite ja rahaturufondi osakuid. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil. Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid.

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 360 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Varud

Varudena kajastatakse Külustuskeskuses müügile võetud brožüürid ja muud materjalid ning kaubad, mida kajastatakse soetushinnas.

Varud inventeeritakse kord aastas perioodil november- detsember. Varud kantakse kuluks FIFO meetodil.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Seisuga 31.12.2020 sihtasutusel põhivara arvel ei ole.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 5000 eurot

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Annetustena kajastatakse äriettevõtete poolt ning eraisikutelt laekuvaid summasid, millel on või pole kindel finantseerimise eesmärk laekumise hetkel määratud.

Saadud annetus kajastatakse kasumiaruandes tuluna.

Tegevuskulude sihtfinantseerimiseks saadud vahendid kajastatakse tuluna kulu tekkimise perioodil. Kasutamata sihtfinantseerimise jäägid avalikustatakse sihtfinantseerimise lisa nr 7.

Tegevustoetusena kajastatakse Tartu Linnavalitsuse tegevustoetused huvikooli ülalpidamiseks, loodusmaja majandamiseks, sihtasutuse üldiseks juhtimiseks ja Tartu Linnavalitsuse poolt rahastatud väikeprojektide läbiviimiseks. 2021 aastal saime toetusi Haridus- ja Teadusministeeriumist, Eesti Töötukassalt, Eesti Teadushuvihariduse Liidult.

Konkreetsete tegevuskuludena sihtfinantseeritud projektide otseselt seotud kulused kajastatakse sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otseste kuludena. Muude tegevuskulude sihtfinantseerimise ja tegevustoetuste arvelt teostatud kulused kajastatakse tegevuskuludena.

Kui toetuse andja vajab täpset kulude-tulude väljavõtet raamatupidamisest, vormistatakse antud toetus projektina.

Tulud

Tulud kajastatakse saadud või saada olevas õiglasel väärtuses võttes arvesse kõiki allahindlusi ja soodustusi. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel.

Toetused ja annetused kantakse tuludeks nende laekumise või kätte saadavaks muutumise momendil.

Seotud osapooled

Seotud osapooltena kajastatakse sihtasutuse asutajaid, juhatuse ja nõukogu liikmeid, nende lähikondlasi ja otseselt nendega seotud ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Raha kassas	2 018	441
Raha pangakontodel	142 910	226 668
Kokku raha	144 928	227 109

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	18 136	18 136	
Ostjatelt laekumata arved	18 136	18 136	
Muud nõuded	10	10	
Viitlaekumised	10	10	
Laekumata annetused ja toetused	58 776	58 776	7
Kokku nõuded ja ettemaksed	76 922	76 922	
	31.12.2020	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 917	1 917	
Ostjatelt laekumata arved	1 917	1 917	
Laekumata annetused ja toetused	51 994	51 994	7
Kokku nõuded ja ettemaksed	53 911	53 911	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	5 626	5 304
Sotsiaalmaks	12 104	11 427
Kohustuslik kogumispension	519	583
Töötuskindlustusmaksed	813	760
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	19 062	18 074

Lisa 5 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	17 468	17 468	
Võlad töövõtjatele	14 798	14 798	6
Maksuvõlad	19 062	19 062	4
Saadud ettemaksed	122	122	
Muud saadud ettemaksed	122	122	
Tulevaste perioodide tulud sihtfinantseerimisest	42 651	42 651	7
Kokku võlad ja ettemaksed	94 101	94 101	
	31.12.2020	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	12 293	12 293	
Võlad töövõtjatele	13 762	13 762	6
Maksuvõlad	18 074	18 074	4
Saadud ettemaksed	73	73	
Tulevaste perioodide tulud	73	73	
Tulevaste perioodide tulud sihtfinantseerimisest	116 220	116 220	7
Kokku võlad ja ettemaksed	160 422	160 422	

Lisa 6 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020
Puhkusetasude kohustis	13 883	13 056
Võlg aruandvale isikule	915	706
Kokku võlad töövõtjatele	14 798	13 762

Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2019		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2020	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Keskonnainvesteeringute Keskus	49 086	32 987	204 638	0	193 628	45 745	40 655
Haridus- ja Teadusministeerium	12 538	0	37 132	0	12 844	6 249	18 000
Läti partnerid	28 839	0	40 161	0	11 321	0	0
Venemaa ja partnerid	0	5 450	41 976	0	12 802	0	34 624
Saksamaa ja partnerid	0	0	20 941	0	0	0	20 941
SA Eesti Teadusagentuur	0	0	2 000	0	0	0	2 000
Omaosalused	0	390	0	390	0	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	90 463	38 827	346 848	390	230 595	51 994	116 220
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	90 463	38 827	346 848	390	230 595	51 994	116 220
	31.12.2020		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2021	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Keskonnainvesteeringute Keskus	45 745	40 655	83 414	1 023	132 232	58 776	4 510
Haridus- ja Teadusministeerium	6 249	18 000	13 827	0	25 578	0	0
Läti partnerid	0	0	12 496	0	10 468	0	2 751
Venemaa ja partnerid	0	34 624	23 104	0	44 810	0	14 449
Saksamaa ja partnerid	0	20 941	0	0	0	0	20 941
SA Eesti Teadusagentuur	0	2 000			2 000	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	51 994	116 220	132 841	1 023	215 088	58 776	42 651
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	51 994	116 220	132 841	1 023	215 088	58 776	42 651

Lisa 8 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	369 178	333 044	
Mittesihtotsatabelised annetused ja toetused	2 107	1 505	
Sihtotstarbelised projektide tulud	215 088	230 595	7
Töötukassa tegevustoetus	20 243	9 357	
Kokku annetused ja toetused	606 616	574 501	
Rahalised ja mitterahalised annetused			

	2021	2020	Lisa nr
Rahaline annetus	2 107	1 505	
Kokku annetused ja toetused	2 107	1 505	

Lisa 9 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2021	2020
Koolitused lastele ja täiskasvanutele	128 763	156 873
Koolitused ja muu majandustegevus	37 472	39 242
Kokku tulu ettevõtlusest	166 235	196 115

Lisa 10 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2021	2020
Energia	5 900	9 503
Elektrienergia	3 405	3 685
Soojusenergia	2 495	5 818
Veevarustusteenused	0	63
Transpordikulud	5 030	6 142
Üür ja rent	7 598	5 558
Mitmesugused bürookulud	7 476	6 622
Lähetuskulud	0	441
Koolituskulud	2 710	520
Ürituste organiseerimisega seotud kulud	58 774	87 650
IT korrashoid, arendus	3 311	30 682
Hoone korrashoiu materjalid ja teenused	1 609	2 062
Õppevahendid	9 637	16 631
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	102 045	165 874

Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesest kuludes on kajastatud aruandlust nõudvate projektide kulud. Sisaldab ka tegevustoetusena saadud projektide kulusid. Projektidest finantseeritud tööjõukulud summas 162834.- eurot on kajastatud tööjõukulude lisas nr 12.

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2021	2020
Energia	9 543	2 088
Elektrienergia	5 612	1 887
Soojusenergia	3 931	201
Veevarustusteenused	396	356
Mitmesugused bürookulud	6 283	7 636
Lähetuskulud	274	401
Koolituskulud	4 120	6 251
Transpordikulud	1 503	4 148
Näituste ja ürituste korraldamise kulud	23 006	5 290
IT- hooldus, remont, tarvikud	24 259	34 477
Hoone remont, hooldus, tarvikud	40 549	14 588
Õppevahendid	1 876	726
Kokku mitmesugused tegevuskulud	111 809	75 961

Lisa 12 Tööjõukulud

(eurodes)

	2021	2020
Palgakulu	413 286	417 142
Sotsiaalmaksud	138 592	136 635
Kokku tööjõukulud	551 878	553 777
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	162 834	187 552
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	23	24

Lisa 13 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2021	31.12.2020
Nõuded ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	4 464	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 464	0
Võlad ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	37	22
Kokku võlad ja ettemaksed	37	22

MÜÜDUD	2021	2020
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	24 624	31 912
Kokku müüdüd	24 624	31 912

OSTETUD	2021	2020
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	16 245	4 852
Kokku ostetud	16 245	4 852

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2021	2020
Arvestatud tasu	26 292	24 909

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus on tegevustoetustena saanud Tartu linnavalitsuselt aastal 2020 236061.-€ ja aastal 2021 281251.-€.

Lisa 14 Sündmused pärast aruandekuupäeva

Problemaatiline on Venemaaga seotud projekti lõpetamine ja juba tehtud kulustele tasude kättesaamine. Projekt pidi lõppema 31.01.2022, Venemaa palvel lükati lõpetamine edasi 31.05.2022. Kogu kolmeaastase projekti tegevustest on meil tegemata üks lastelaager. 2021.a. lõpu seisuga on tehtud kulutusi, mis on Euroopa komisjoni projektisekretariaadi poolt kinnitamata summas 19226.-€. Samas on projektile tehtud ettemaksete jääk 14449.-€

COVID-19 pandeemia mõjutab Tartu Keskkonnahariduse Keskuse tegevust. Tellimuste arv on vähenenud, üritusi on ära öeldud või edasi lükatud.

Edasi on lükkunud projektidega seotud tegevused.

Sihtasutuse juhatus käsitleb haiguspandeemia jätkumist ja Venemaa agressiooni Ukrainas bilansipäeva järgse mittekorrigeeriva sündmusena. Jätkame sihtasutuse tegevuse monitoorimist kriiside tingimustes. Kogemused keerulises olukorras toimetulekuks eelmistel aastatel annavad usu ka sellel, 2022. aastal toimetulekuks.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 24.03.2022

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
JANIKA RUUSMAA	Juhatuse liige	24.03.2022
Resolutsioon:	Kinnitada 2021.a majandusaasta aruanne.	

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2021 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2021 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditiitori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatses kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuriid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Vilja Kübar

Vandeauditiitori number 276

Auditiõrbüroo Fides OÜ

Auditiõrõretõõtja tegevusloa number 234

Vanemuise tn 21a, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond, 51003

25.03.2022

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Tartu Keskkonnahariduse Keskus (registrikood: 90007247) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
VILJA KÜBAR	Vandeaudiitor	25.03.2022

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muu huvikoolitus	85529	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 7366120
Telefon	+372 7366150
E-posti aadress	janika.ruusmaa@tartuloodusmaja.ee
Veebilehe aadress	www.tartuloodusmaja.ee